

Obsah

Předmluva	13
Nejdůležitější pojmy používané v textu publikace	14
MIKROBIOLOGIE	23
Mikroorganismy a lidský organismus	24
Třídy patogenních mikroorganismů	25
A. Viry	25
B. Bakterie	25
C. Fungi (houby, plísně, kvasinky)	26
D. Parazité	26
1 Bakteriologie	27
1.1 Klasifikace bakterií, stavba a fyziologie bakteriální buňky	27
<i>Klasifikace bakterií</i>	27
<i>Stavba bakteriální buňky</i>	30
<i>Fyziologie bakteriální buňky</i>	33
1.2 Bakteriální genetika	36
1.3 Normální mikrobiální flóra lidského těla	37
<i>Význam rezidentní mikroflóry</i>	37
<i>Vývoj osídlení lidského organismu bakteriální mikroflórou</i>	38
<i>Přirozené obranné bariéry</i>	40
1.4 Základní principy mikrobiologické diagnostiky	41
2 Virologie	49
Klasifikace virů	50
Morfologie virů	50
Kultivace virů	51
3 Mykologie	54
4 Parazitologie	57
IMUNOLOGIE	61
1 Imunitní systém	61
Anatomický a fyziologický základ imunitní odezvy	61
Buňky imunitního systému	62
Vznik a průběh imunitní odpovědi	64

2	Imunitní mechanismy	67
	Vrozená imunita	67
	Získaná imunita	68
	Aktivní a pasivní imunita	70
2.1	Humorální imunita	71
	<i>Protilátky</i>	71
	<i>Fáze humorální imunitní odezvy – primární a sekundární imunitní odpověď</i>	72
2.2	Buněčná imunita	74
3	Imunologické laboratorní metody	75
4	Klinická imunologie	76
	Imunodeficience	76
	Alergie	77
	Autoimunita	77
	Modulace imunitní odpovědi	78

EPIDEMIOLOGIE

1	Obecná epidemiologie infekčních nemocí	79
1.1	Proces šíření nákazy	79
	<i>Původci nákaz</i>	79
	A. <i>Zdroj původce nákazy</i>	81
	B. <i>Přenos a cesta šíření původce nákazy</i>	83
	<i>Přímý přenos</i>	84
	<i>Nepřímý přenos</i>	85
	C. <i>Vnímavý hostitel</i>	86
	<i>Formy výskytu nákazy</i>	87
1.2	Epidemiologická opatření	88
1.2.1	Epidemiologická opatření zaměřená na eliminaci zdroje	89
	<i>Diagnostika, izolace a léčba nemocných</i>	89
	<i>Hlášení infekčních nemocí</i>	90
	<i>Aktivní vyhledávání nemocných a z nemoci podezřelých (depistáž)</i>	90
1.2.2	Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu nákazy	92
	<i>Dezinfekce a sterilizace</i>	92
1.2.3	Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace – očkování	93
	<i>Vakcíny a jejich typy</i>	93
	<i>Dynamika tvorby protilátek</i>	95

Očkování	96
Organizace očkování	99
Očkování proti vybraným nálezám	102
Očkování před cestami do zahraničí	108
Pasivní imunizace	109
Perspektivy ve vývoji a použití vakcín	111
1.3 Epidemiologická surveillance	112
2 Speciální epidemiologie vybraných infekčních nemocí	113
2.1 Alimentární nákazy	113
Salmonelózy	113
Břišní tyfus	116
Paratyf	118
Kampylobakterióza	119
Shigelóza	120
Cholera	122
Infekce vyvolané <i>Escherichia coli</i>	125
Listerióza	127
Průjmová onemocnění virového původu	129
Norovirové infekce	131
Alimentární intoxikace	132
Stafylokoková enterotoxikóza	132
Intoxikace vyvolané <i>Clostridium difficile</i>	134
Intoxikace vyvolané <i>Clostridium botulinum</i> – botulismus	135
Virová hepatitida A (VHA)	137
Virová hepatitida E (VHE)	140
Přenosná dětská obrna (poliomyelitida)	141
Parazitární nákazy	143
Toxoplazmóza	143
Teniózy	145
Askaridóza	147
2.2 Respirační nákazy	148
Tuberkulóza (TBC)	150
Meningokokové infekce	153
Pertuse – dávivý kašel	155
Parapertuse	157
Hemofilové infekce	159
Streptokoková angína a spála	160
Pneumokokové infekce	162

Záškrt	163
Legionelové infekce	165
Chlamydiové infekce vyvolané <i>Ch. pneumoniae</i>	166
Coronavirus disease (COVID-19) koronavirus SARS-CoV-2	168
Chřipka	170
Ostatní akutní respirační infekce	173
Infekční mononukleóza a další projevy nákazy EB virem	174
Plané neštovice, pásový opar	176
Spalničky	178
Zarděnky	180
Příušnice	182
2.3 Nákazy přenášené vektorem	184
Lymeská borrelióza	184
Klíšťová encefalitida (Středoevropská klíšťová encefalitida)	186
Dengue	188
Malárie	189
Žlutá zimnice	191
2.4 Ektoparazitární nákazy	193
Svrab	193
Pedikulóza	195
2.5 Nákazy přenášené poraněním zvířetem (a kontaktem s biologickým materiálem zvířat)	196
Vzteklina	196
Tetanus	199
Tularemie	200
2.6 Nákazy přenášené sexuálním stykem	202
Kapavka	202
Syfilis	204
Chlamydiové infekce vyvolané <i>C. trachomatis</i>	205
Nákazy vyvolané lidskými papilomaviry	206
Trichomoniáza	208
2.7 Nákazy přenášené krví a dalšími biologickými materiály	209
HIV/AIDS	209
Virová hepatitida B (VHB)	213
Virová hepatitida C (VHC)	216
Virová hepatitida D (VHD)	218
2.8 Infekce spojené se zdravotní péčí (HAI)	220

HYGIENA	227
1 Obory hygieny a náplň jejich činnosti	227
Ochrana veřejného zdraví	228
Podpora veřejného zdraví	230
2 Zdraví a jeho determinanty	232
Životní styl	232
Životní a pracovní prostředí	233
Zdravotní péče	234
3 Vliv vybraných faktorů životního prostředí na zdraví	234
Ovzduší	234
Voda	238
4 Výživa a její vliv na zdraví	242
Bílkoviny	243
Tuky	243
Cholesterol	244
Margaríny	244
Sacharidy	244
Vláknina	245
Energetická hodnota potravy	245
Doporučené výživové dávky	246
Alkohol	247
Cizorodé látky	247
5 Hygiena provozu stravovacích služeb	248
6 Hygiena provozu zdravotnických zařízení	249
Osobní hygiena pracovníků ve zdravotnictví	249
Osobní ochranné prostředky	250
Manipulace se stravou	251
Manipulace s prádlem	251
Úklid	252
Odpady	252
Pracovní podmínky ve zdravotnictví	253

Příloha 1

Vzorový provozní řád zdravotnického ambulantního zařízení	255
---	-----

Příloha 2

Vzorový provozní řád lůžkového zdravotnického zařízení a ústavu sociální péče	259
--	-----

Příloha 3	
Dětský očkovací kalendář hrazeného očkování v ČR platný od 1. 1. 2022	264
Příloha 4	
Očkovací kalendář pro dospělé – podle věku	268
Rejstřík	272